

UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.
Előfizetés: egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.
Egyes szám ára 10 kr.
Kapható Herger Ágoston könyvkereskedésében.

Felelős szerkesztő:
dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet tér 6-ik sz.
→ Kéziratok vissza nem küldetnek. ←
Hirdetések díjszabály szerint.

Közbejött okok miatt lapunk csak elkésetten jelenhetett meg.

A pénzcsinálók.

(— B. —) Talán túlbecsülték a régi törvényszerek a pénzhamisítással járó jogsértést s talán túlságos magas büntetési tételeket szabtak a tettesekre, ámde ezen túlzás még nem indokolja azt a nézetet, mintha a hamisításnak ezen neme a jogrendnek, a forgalomnak imminens megsértését nem képezné.

A pénzhamisítással járó delictumok veszélyeztetik a pénznek és hitelpapirnak értékébe és valódiságába vetett bizalmat s ezzel egyben azon érdekeket, a melyekre ezen bizalom, ezen hitel elsőrendű fontossággal bír. Ezek egyrészt az általános forgalmi, kereskedelmi érdekek, a mennyiben a forgalomba hozott fizetési eszközök és hitelpapírok valódiságába és teljértékébe vetett közbizalom a rendezett forgalomnak főfeltételét képezi, másrészt azon államnak avagy más jogalanyok érdekei, a melynek pénze és hitelpapirjai ez alkalomból kérdés tárgyává tételnek.

A nemzetek nemzetközi forgalma, a közös kereskedelmi érdekek arra kész-

tették a törvényhozásokat, hogy az idegen államok és illetve a saját állam területén kívül létező egyéb jogalanyok sérelmére elkövetett pénzhamisításokat is megtorolják a magokbüntető hatalmukkal.

Hisz ez természetes, mert az idegen állam kereskedelme a sűrű összeköttetések miatt ép úgy szenvedne, mint azon állam közgazdasága, a melynek területén a pénz meghamisítása és forgalomba tétele véghezvitetett.

A budapesti törvényszéknek Ujvidéken üléselő tanácsa ily nemzetközi pénzhamisító szövetkezet tagjai felett mondott ítéletet.

A bűnügygel magával lapunk más helyén foglalkozunk s nem is tartozik ide annak elbirálása, vajjon az elítéltek igazi bűnösök avagy csak megtévesztett, rászédett könnyelmű emberek voltak-e, hanem tény az, s ezt nyíltan kimondjuk, hogy Bács megyében a könnyű szerrel való meggazdagodás utáni törekvés még a büntől sem riasztja vissza az embereket. Vértükbe ment a hamis pénzcsinálás, dacára jólétüknek, dacára a bácsi föld termőképességének s az ezzel járó előnyösebb gazdasági s főleg munkás viszonyoknak.

Bizonyos általános demoralisatio, a

bűncselekmény tudatának hiánya észlelhető ezen vidék népénél. Ma Palánkán, holnap Tovarisonán, holnapután Kéren hamisítanak avagy legalább megkísérlik a pénzcsinálást.

A nép — köznyelven szólva — el van bolondítva. Kétszáz darab jó bankóért kész elfogadni négyszáz darab hamisítványt. A 100%-os bizonytalan nyereségért kockáztatja személyes szabadságát, vagyonát és eldobja becsületét.

Miként vélekednek ezen emberek a pénzhamisítás bűnösségéről, mutatja egy kéri földművesnek nyilatkozata, a ki a közel multban a vizsgálóbíróknak — az ujvidéki kir. törvényszék egyik jeles bírójának — azon szemrehányására: „Du wolltest falsche Banknoten machen!“ azt válaszolta: „Oh Gott behüt' Gnä' Herr, gute wollten wir machen!“

A mig a nép így gondolkozik, a mig az iskolák fel nem világosítják a népet, az állapotok változni alig fognak. A nép morális érzülete nélkül, a súlyos ítélet nem lesz elrettentő hatással, a miként egyébként ezt a modern büntetési elmélet meg sem kívánja többé. Több és jobb iskolát a népnek!

Az Ujvidéki Hirlap tárczája

Prolog

(a surányi szinkör megnyitására.)

Az égi Messiásnak bőleseit
Egy egyszerű jászol képezte, melyből
Ragyogva kelt a nagy világ jövője,
Hit és remény és emberszeretet!
Egy egyszerű jászol legyen e ház
Melyből magyar színészet Messiását
Lássuk kikelni fényes hajnalán!
Súrány regényes, gyönyörű vidéke,
Ti lombos erdők, bérczek szép hazája,
Születni látod itt, e kis helyen
Magyar szót zengő égi Thaliát!
S bölcsője mellett vallás s nyelvkülönbség
Nélkül kezét nyújt német és magyar
S egy lelkes honfi, s egy széplelkű nő
Vezérlő karjain világba lép
Súrány vidéke lelkes urai
Új alkotásaként a magyar Múzsá!
Megáldva légyen az, ki alkotá,
Megáldva légyen mind, aki segíté

S ki jobbát, fölsegélni szent ügyünket,
Felénk kinyújtja! Nemcsak minket, ó nem:
A szép hazát, a drága nemzetet
Segíti s támogatja az! Zendüljön itt hát
Hazánk dicséretére a magyar szó
Menyörgés erejével — erdei
Virágillattal édes szellő — lágyan,
Mosolyra keltőn, mint a bérczvirága
S ábrándosan, mikép az éji hold!
De viharában úgy, mint mosolyában
Derítve, könnyre keltve, bármikép:
Magyar legyen, mindig magyar legyen!
S mindkép a bércz forrása kis patakából
Hatalmas folyóvízzé szélesül
Hajókat hordva büszke kikötőbe:
Erősödjék az eszme oly hatalmas
S kinövé, hogy egy ország büszkeségét
Hordhassa majdnem biztos cél felé!
Előre, társaim! Az Úr nevében,
Jelszónk legyen: „művészet és haza!“

Dr. Váradi Antal.

Az „Eötvös-alap“ új alapítványai.

Az „Eötvös-alap országos tanító-egyesület“
1890-ben tudvalevőleg új alakuláson ment ke-

resztül. Részint a folytonos hódítás, melyet az „Eötvös-alap“, korunk tanítóegyesületének ezen egyik legfőbb s legmaradandóbb alkotása, napról napra tesz, részint a gyűjtés és kezelés tapasztalatai, valamint az alap jövő érdekei kívánatosá tettek az alapszabályok oly lényeges módosítását, mely által az egyesület céljai körét úgy a tanítóegyesület, mint a tanítványbarátok között évről évre tágasabb területre lehessen kitolni.

Az újalakulás óta lefolyt, viszonylag kevés idő alatt már is bőségesen vannak örvendetes tényeink arra nézve, hogy az új szabályzat biztos záloga az egyesület életműködése nagyobb méretű kifejlődésének. A művelt társadalom minden osztályából hozzánk sorakozott alapító és pártoló, valamint az egyesület által — ügyünk körül szerzett érdemeik elismerésül — választott tiszteletbeli tagok jóakarata, sőt lelkesedése az „Eötvös-alap“ céljai iránt, napról-napra biztatóbbá, kecsgetőbbé teszi a reményt, hogy az „Eötvös-alap“ rövid idő alatt hatványozott mértékben tud megfelelni magasztos feladatának.

De épen az az örvendetes tény, hogy a tanügyi körön kívül álló egyének is mindegy-

Ujdonságok.

(Felhívás.) Polgártársak! F. é. június hó 8 án lesz negyedszázados évfordulója annak, hogy Ó Császári és Apostoli Királyi Felsége legkegyelmesebb Urunk Szent István Koronájával meg lett koronázva. Magyarország lakossága ezen dicsőségteljes napot fényvel készül megünnepelni; Ujvidék sz. kir. város mindenkor hű közönsége is őseinktől öröklött hódolatteljes ragaszkodással elhatározta, hogy a koronázási 25-ik évforduló alkalmából a város közönsége Ó Császári és Apostoli Királyi Felségéhez legalázatosabb hódoló és üdvözlő feliratot intéz, a város részéről Főispán Úr Ó Méltóságának vezetése alatt egy tiz tagból álló hódoló küldöttség menesztetik Budapestre, — mely küldöttség a díszes borítékba foglalandó feliratot a legfelső trón zsámolyához eljuttatja. A városban lévő összes hitfelekezetek lelkeszei megkerestetnek, hogy az ünnep napján, folyó évi június hó 8-án, ünnepélyes hálaistenítés-teleket tartsanak; Ujvidék sz. kir. városa az ünnep napja előtti estén teljesen kivilágítatik és fáklyásmenet rendeztetik. Ezen határozatból kifolyólag közhírré tétetik, hogy a fáklyásmenet folyó évi június hó 7-én est 8 órakor katonazene kíséretében a Duna-parttól elindul, a Duna-, Szűcs-utca, Búza piac, Rézműves-, Vármegye-, Flatt-, Uri utcán keresztül halad, a Ferencz József-térig, a hol is a zenekar hangversenyezni fog, és ezután a Fő- és Duna-utczán át a kiindulási ponthoz visszatér, a hol a fáklyák eloltatnak. Másnap vagyis június hó 8-án reggeli 6 órakor a katonai zenekar közreműködésével riadó. Folyó évi június hó 8-án valamennyi ujvidéki hitfelekezet egyházaiban hálaistenítést tartatják, még pedig: a róm. kath. templomban d. e. 9 órakor; a szerb gör. kel. székesegyházban d. e. 11 órakor; a gör. kath. templomban d. e. 10 órakor; az ág. ev. templomban d. e. 10 órakor; a reform. evang. templomban d. e. 10 órakor és az izraelita zsinagógában d. e. 12 órakor. Felkéretik Ujvidék szab. kir. város polgársága, hogy ezen ünnepélyen minél nagyobb számban vegyen részt. A fáklyásmenet estéjén a házak feldíszítését és az ablakok kivilágítását eszközölje, és ez által külső jelét is adja ama benső érzelmenek, mely e nemzeti ünnepélyen minden honpolgár kebelét tiszta örömmel tölti el. Eljen a Király! Ujvidék szab. kir. város tanácsának 1892. évi május hó 30-án tartott üléséből. Dr. Demet-

re melegebben érdeklődnek ezen intézményünk iránt, nekünk tanítósnak, kétszeresen kötelességünké teszi az „Eötvös-alap“-ban magunk elé tűzött humánus cél egy szívvél-lélekkel való támogatását; mert a társadalom figyelmének csökkenését, nemes érdeklődésének lohadását semmi sem idézhetné fel jobban, mint ha látnák, hogy mi magunk kevés ügyet vetünk saját érdekeinkre.

Az új alapszabályok oly tágas keretet állítottak fel a tanítósnak buzgalmának, hogy abban mindenki feltalálhatja a legszebb s legmegfelelőbb teret tevékenységére.

Az „Eötvös-alap“ érdekeinek előmozdítása körül a legfontosabb kötelesség vár — az új alapszabályok által megadott keretben — a népoktatási intézetek testületeire és az egyesületekre.

A 2. §. szerint az egyesület rendes tagjai sorába beléphetnek a kiseddövintézetek, gyermekkertek, árvaházak, elemi- és polgári-, alsó-foku ipar- és kereskedelmi iskolák, kiseddöv- és tanítóképző-intézetek tantestületei, továbbá a tanítóegyesületek, ha az alaphoz 100 frtnyi alapítvánnyal járulnak. Még az sem szükséges, hogy ezt az összeget előlegesen befizesse. Elegendő az alapító oklevél kiállítását s évenként az alapítvány 5 frtnyi kamatának befizetése. Maga az alapítványösszeg 25 frtnyi évi részletekben is fizethető (17. §.), mely oly

rovics Vladimir s. k. főjegyző. Popovics Petzy István s. k. kir. tanácsos, polgármester.

(Jótekonyság.) A nemrégiben elhalt Freystädter lovag, ki egy zsidó gymnasium felállítására 1 millió forint hagyományt tett, ujvidéki születésű volt s végrendeletében szülővárosáról is megemlékezett. Hagyományozott ugyanis a városi kórháznak, a zsidó betegápoló egyletnek, a katolikus templomalapnak s a szerb templomalapnak egyenként 200 frtot, összesen tehát 800 frtot. Azonkívül egy Ujvidéken levő házhelyet és 2000 frtot az ujvidéki zsidó hitközségnek azon rendelkezéssel, hogy az a szegények javára fordíttassék.

(Eltűnt.) Özvegy Galiczerné nevű éltesebb asszony tegnap délelőtt ünneplő ruhát öltött, a házból kiment, s azóta se tért vissza. Két fia minden felé keresteteti, de eredménytelenül. Nyoma veszett.

(A palánkai hamis pénzszerzők.) Csütörtökön délelőtt tartatott meg ebben a monstre bűnygyben a vád- és védbeszéd. Idő és térszüke miatt bővebben e beszédekkel most nem foglalkozhatunk, de a jövő szombati számban a gyorsirási feljegyzések után egy vád- mint a védbeszédet szó szerint fogjuk közölni. Pénteken délelőtt 11 órakor volt az ítéletki-hirdetés, melynek rendelkező része rövid kivonatban következő: az elhalt Scherer és Lautenbach Péter ellenében az eljárás megszüntetetik, a szökésben lévő Kosztits ellenében pedig az országszerte való körözés elrendeltetik. A btk. 206. §-ának 2. pontjába ütköző hamis pénz forgalomba hozatalának büntette miatt Schlagetter 4 $\frac{1}{2}$ évi, Mattesz 4 évi, Ruzsmann 4 $\frac{1}{4}$ évi fegyházra ítéltetik, büntetésükbe azonban a vizsgálati fogságból 1 év beszámíttatik, Spiltener pedig 3 évi fegyházra ítéltetik, mind-egyik azonkívül a 10 évi hivatalvesztés és politikai jogok felfüggesztésével is büntetettik. Ugyanezen büntett részessége miatt Piller Antal, Piller Márton, Lautenbach Jakab és Wilding 2 $\frac{1}{2}$ évi fegyházra, s 10 évi hivatali s politikai jogok vesztésére ítéltetik, mégis utolsónál 1 évi vizsgálati fogság kitöltöttnek vétetik. Ugyanezen büncselekmény kísérelésében mondatott ki bűnösnek Lotspach Antal, Schneider s ezért 2 évi fegyházra ítéltettek s 5 évi hivatalvesztésre, 1—1 év vizsgálati fogság azonban beszámíttatik. Pfaff, Pfeifer, Pencz, Esch, Nasse, Kaltenecker, Krämer, Haring, Brandalik, Hochenberg, Luseh, Feldänczer, Flock, Lotspach Ferencz, Vukojev, Tillinger,

könnyűvé teszi az alapítást, hogy a legkevesebb tagu testületek és egyesületek is nehézség nélkül összegyűjthetik havi néhány krajczáros adományokkal.

Az új alapító testületek és egyesületek oly szép és fontos jogokhoz jutnak, melyek nagyon megérdemlik az aránylag csekély áldozatot.

Mindenek előtt jogot nyernek egy-egy — tanácskozási és szavazati joggal bíró — képviselőt küldeni az „Eötvös-alap“ jótéteményeit kiosztó országos nagybizottság gyűléseire. (18. §.) Joguk lesz saját körükben gyűjtő- és kezelőbizottsággá alakulniok, s az általuk gyűjtendő összeg egy harmadrészét saját hatáskörükben belátásuk szerint kiosztaniok segély- vagy ösztöndíjképen. (16, 47. §.) Ez uton minden megye, vagy vidék egyesülete, minden város, község, sőt iskola tantestülete külön kis alapot teremthet s önállóan segélyezheti azokat, kiket a közvetlen ismerés alapján arra legméltóbbnak ítél.

Van-e magyar tanítóegyesület, van-e magyar tanítótestület, van-e magyar tanító, kit ne lelkesítene, fel ne emelne, tette, áldozatra ne buzdítana a gondolat: ily szép jogokkal, ily nemes célnak szolgálatába állni?!

S ezek a jogok annál serkentőbbek, mivel a velök járó kötelezettségek csak szélesebb tápjai az „Eötvös-alap“ magasztos érdekeinek.

Mättendorfer, Ditrich, Dier, Rohrbacher egyenként 2—2 évi fegyházra, Rumpl 2 $\frac{1}{2}$ évi, Ofner 2 $\frac{1}{2}$ évi fegyházra s valamennyi 5 évi hivatali s politikai joga vesztésére, Récsei 1 évi, Legler, Ritt, König 1 $\frac{1}{2}$ évi börtönre és 3 évi hivatali és politikai jogvesztésre ítéltetik. Végül Umstadt, Groh, Tiefenbach és Massingot felmentette. Ugy a közbíró mint a védök felebezték.

(Baljóslatu táncz.) Helenából (Amerika) jelentik, hogy a hegyek közt lakó Cheyenne-indiánok ismét megkezdék a szellem-tánczot, mely annak a jele, hogy a törzs háborúra készül a Cheyenne-ügynökség ellen. Az Egyesült-Államok kormánya táviratban értesült erről s nyomban katonaságot küldött a Lane Deer folyó partjára. Ezzel talán sikerül ellensúlyozni a veszedelmes táncz el nem maradó következményeit.

(Életunt ozigánymuzsikus.) Szabadkán Balázs Dezső klarinétos egy egyszerű pisztolylyal szájába lőtt s rögtön holtan rogyott össze.

(Egy apa öröme.) A Solmonában élő Bonetronak nyolcz leánya van. Szerencsésen férjhez adta a nyolczadikat is. Ennek öröme 500 lírát ajándékozott a város szegényeinek, nyolcz külön misealapítványt tett s a templomnak, melyben a nyolczadik esküvő történt, misemondó ruhát, viaszgyertyákat és egy szép ezüst kelyhet ajándékozott.

(Kifogott hulla.) Békefy N. egyéves önkényes még január havában Szegednél a Tiszába ölte magát; a napokban fogták ki hulláját Ó-Kanizsa mellett. Az öngyilkos akkoriban teljes fegyverzetben ugrott a Tiszába s a fegyverek akadályozták a hulla felmerülését.

(Betanított fecskék.) Hogy a fecske nem tűrné el a fogságot, Casbel nevű angol impressárió megczáfolja, mert neki egész fecske-társulata van, melylyel mutatványokat tart. Jelenleg Kadixban van társulataival, a napokban érkezvén meg Marokkóból, hol fecskéivel telet. Az előadási terem egy részét elzárják vékony hálóval, s e mögött történik az előadás. Hosszu póznák vannak elhelyezve. A fecskék egyszerre beröpkönek, elfoglalják helyöket az egymással szemben levő két vízszintes póznán. A zenekar francia négyest játszik, s a madarak (tizenöt pár) el kezdenek mozogni és Casbel vezényszavára megteszik azokat a röpködéseket, helyeseréket, a mik a francia négyesre emlékeztetnek. Legvégül pedig körben röpködnek, s aztán egyszerre foglalják el helyöket. A körberöpködést többször is produkálják. Nagyhatalú a pillangó-fogdosás. Ez abból áll, hogy felülről apró papírszeleteket szórnak le s a fecskékazokra valóságos hajszát tartanak. Általános bámulat tárgya az „órás fecske.“

A kötelezettségek közé tartozik elsősorban a 100 frtnyi alapítványnak, vagy kamatának a már említett módon való pontos, hiánytalan befizetése a központi gyűjtőbizottságnál. Továbbá a kötelekükbe tartozó rendes tagok 1 frtnyi évdíjából s egyéb jövedelmekből $\frac{2}{3}$ résznek befizetéséből a központi pénztárba. Végre a 47. §. által kirótt azon kötelességből, hogy a helyi bizottságok segélyben, vagy ösztöndíjban csak rendes tagokat, illetőleg azokhoz tartozókat részesíthet.

Mindezek a kötelezettségek oly természetesek, egyszerűek, az ügy érdekéből önként következők, hogy legkevesbbé sem csökkentik az alapítvánnyal járó nagyfontosságú jogok értékét.

Rendkívül kívánatos, hogy ne legyen e hazában egyetlen tanító-egyesület, ne legyen egyetlen népoktatási intézetnek tantestülete, mely ily 100 frtos alapítványt le ne tenne az emberszeretet szent oltárára. Annyira fontos ez, hogy „Eötvös“-alapunk igazi nagysága a közel jövőben attól függ: megértjük-e mindnyájan az ezen alapításokhoz fűződő, igazán szép reményeket, s megtudjuk-e hozni az általa igényelt, bizony renkívül csekély áldozatot.

Mint ugyanis az eddig mondottakból már kiviláglik, minden egyes ily alapítvány egy-egy gócpontjává lesz az „Eötvös-alap“ ügye hatalmas kifejlődésének.

Ez egy nagy óra mutatóját igazgatja. Rászáll a mutatóra és saját súlyával, mikor pedig a mutató függőlegesen áll, csőrével addig mozgatja, amíg az óra a kívánt időt mutatja.

(Törbe került haramlabanda.) A jankováci csendőrség mult hetekben igen jó fogást tett, a mennyiben sikerült egy rablóbandát ártatlanná tenni, mely Szabadka Szeged vidékén, nemkülönben Bács m. felső vidékén garázdálkodott. A bandát a kis szállási birtokon lopáson rajtérve fogták el. Csakis nagy küzdelem árán tudták a gaztetteket leküzdeni, mely alkalmattal Tanczos Lajos csendőr szuronya egyik jó madár mellébe hatolt, mire ez megadta magát, egy czinkos társa látva a veszét formagát, egy czinkos társa ellen szegezte, s önkényű gópisztolyát önmaga ellen szegezte, s önkényű véget vetett életének. A tettesek saját vallomása szerint már 5 év óta folytatják a vidéken garázdálkodásukat, miért csakis elismerés illeti derék csendőrségünket, különösen egyes tagjait mint Tanczos Lajost, Hulló Károlyt és Nol Mátyás őrmestert.

(A nagy Washington keztüje.) Tatsohn Jackesvillei (Florida) polgár Washington keztüjével ajándékozta meg városa muzeumát. A keztüi vastag szarvasbőrrel készült, a balkézre való és a nagy polgár jókora kezéről tanuskodik. Ezzel Észak-Amerikában már a 827-ik Washington-keztü lett ismeretessé. Megfelelő mennyiségben mutogatnak kabátokat, kalapokat, parókákat, mellényeket, köpenyeket, eszmiákat, burnót-szelencéket. A Washington-eröklyékben kifoghatatlan az Unio minden része.

(Véres intermezzó) riasztotta meg m. csütörtök este Szabadkán a Mária-Terézia park előtt békésen sétáló közönséget. Az eset a lövöldebódé előtt történt, mely a vasuti feljáró baloldalán van felállítva, hol egy Ambrózi Sándor nevű, meglehetősen ptyókös állapotban levő mesterember forma egyén nagy néptömeg közepette egy másik egyén által arcon szurattott. A gaztett oly gyorsan vitetett véghez, hogy a körülállók csak akkor vették észre, midőn a sértett Ambrózi elkiáltja magát és összerogyott, ezalatt a tettes eltűnt. Többen orvos után szaladtak s nemsokára dr. Schnier és Kuthy h. főkapitány megjelentek, előbbi a sérültet megvizsgálva, konstataulta, hogy csak könnyebb sérülés esett rajta, a sérültet kocsin a kórházba szállították. A tettest, ki még ugyanaz este kézrekerült, a rendőrség bekísérte s most elmélkedhetik tettének következményeiről.

(Halászat egy torpedóra.) Az olasz hadi tengerészet 105. számú torpedóhajója Livornó közelében

Az alapító-egyesületek és testületek csak mint ilyenek lesznek az „Eötvös-alap-egyesület” tagjaivá a 100 forintos alapítvány által. A kebelükbe tartozó egyesek csak a rendes 1 frtnyi díj vagy 20 forintos örökös tagsági tőke (melyet négy év alatt 5 forintos részletekben is fizethetni) külön befizetés által lépnek az egyesület rendes tagjai sorába. S minthogy jótéteményben is csak az ilyen rendes tagok, illetőleg csak hozzátartozói részesülhetnek: az alapító-egyesületeknek és testületeknek erkölcsi kötelességévé válik odahatni, hogy tagjai is belépjenek ez uton az egyesületbe, sőt saját körén kívül is minél több tanfőfiut nyerjen meg az „Eötvös-alap” ügyének, a kiknek évi járuléka $\frac{1}{2}$ részével minél hatékonyabban gyakorolhassa a jótékonyág szép erényét a helyi bizottságban. Tehát minden 100 forintos alapítvány egy-egy kis helyi tábor csoportosít az „Eötvös-alap” zászlaja körül; a miből aztán nyilvánvaló, hogy csak a könnyen összegyűjtendő, aránylag csekély alapítvány-összegek a leghatásosabb propagandáivá lesznek az eszme terjedésének. A mely napon konstataálhatjuk, hogy Magyarország tanító-egyesületei és testületei mind meghozták a 100 forintos alapítványt áldozatul: azon napon kimondhatjuk a nagy szót, hogy még egy esztendő s minden magyar tanfőfiu tagja az „Eötvös-alap”-nak.

elsüllyedt s nem tudnak rátalálni. Egy értelmes halász most azzal állt elő, hogy ő megjelöli azt a helyet, ahol a torpedó elmerült, ha az olasz kormány 20.000 lírát fizet neki előlegesen. Részletesen elbeszéli, hogy mikor roppant nagy hálóját egy izben kivetette a tengerbe, a torpedó hajó orra és zászlója bele akadt hálójába. Az olasz kormány a halászszaal csakugyan megalkudott 10.000 lírában s most egy hadihajó, a „Citta di Milano” megy a kijelölt helyre, hogy kihalászsza a torpedósajkát, ha ugyan a livornói halász igazat mondott.

(Értékes lelet.) A párisi Versailles palotában nemrég két rendkívül értékes szőnyeget állítottak ki a királynő lakosztályában. A szőnyegeket a Bretagneben egy régi lakásban találták meg, hol legalább is száz esztendeig hevert. A szőnyegeket Dauphin, XVI Lajos tulajdonát képezték és Lebrun rajzai után készülték. Nagy Sándor csatáiból ábrázolnak epizódokat.

(A színek hajdan, most és jövőben.) A tudomány érdekes részleteket fedez föl arra nézve, hogy az emberi szem milyen volt egykor és milyen lehet még idővel. Az indiaiak legrégebbi iratai azt bizonyítják, hogy a legrégebbi, de már történelmi időkben csak két színt: a vöröset és a feketét ismerték. Jó idő mult el, míg az emberi szem felismerte a sárga és még később a zöld színt és jellemző, hogy régebbi időkben a sárga szín az volt, a mi most a zöld. A görögöknek, meggyőződésük szerint, nagyon kifejlődött színérzékük volt és későbbi írók mégis azt állítják, hogy a görög festők Sándor korában csak a fehér, fekete, vörös és zöld alapszínt ismerték, a kék és ibolyaszínt nem. A színeket „szürkének” és „feketének” nevezték. Így a szívrárvány színeit csak idővel különböztették meg és a nagy Aristoteles a szívrárványnak csak négy színét ismerte. Általánosan tudott tény, hogyha színprizma fényképezetetik, a kék és ibolyaszín mellett még egy benyomást találunk, melyet azonban már nem vagyunk képesek mint színt megkülönböztetni. A fiziológok azt állítják, hogy lesz idő midőn az emberi szem e színeket is képes lesz megkülönböztetni.

(A svábbogár őse.) A svábbogárról bizonyult, hogy a legrégebbi állatok közé tartozik. A silur-rétegről ugyanis ezeltől általában azt hitték a tudósok, hogy szárazföld még ekkor nem volt, mivel a rétegekben csak tengeri állatok csontjait találták. Nemrég azonban Svédországban találtak a silurban skorpiót s ujjában egy svábbogár-alaku rovar. Ebből látszik, hogy e kellemetlen házi állat már akkor élt, midőn a tenger s szárazföld ketté vált.

(A német gyarmati csapatok.) A német birodalom a kelet-afrikai gyarmat számára külön gyarmati csapatokat szervez, melyeknek létszáma egyelőre a következő: Németek: 41 tiszt és orvos, 78 altiszt, bennszülöttek: 12 tiszt, 50 altiszt, 1500 katona. A gyar-

Ha még megjegyezzük, hogy ugyanilyen alapítvány a „Tanítókháza-alap” javára téve szintén ugyanezen jogokat szerzi meg az „Eötvös-alap”-nál is: nem ajánlhatunk ez idő szerint dicsőbb jelszót a hazai tanító-egyesületeknek és testületeknek ennél:

„Közös erővel alapítvány az „Eötvös-alap”-nál meg a „Tanítókháza”-nál.

Ez legyen most vágyunk, célunk, törekvésünk mindenek előtt! Ez lelkesítsen bennünket s erre lelkesítsünk mindenkit. Minden egyes alapító testület és egyesület nem századokra, hanem ezredekre szóló emlékhöz tesz le egy alapkövet, midőn ez uton elősegíti az „Eötvös-alap” által szolgált nagy és szent eszme megvalósítását.

A kiben él a vágy teenni mindnyájunk javáért, a kinek szívében van egy parányi szikrája a lelkesedésnek, a kinek lelkében él erő és akarat, a kiben az önzés nem oly nagy s nem oly rút, hogy egy pár fillér megtartásáért közönynyel fordul el a legszentebb közérdektől is, az hangoztassa szünet nélkül minden ember fülebe: „Alapítsunk!”

Az „Eötvös-alap orsz. tanítói egyesület” nevében:

Péterfi Sándor,	Roller Mátyás,
elnök.	penztáres.
Lakits Vendel,	Szabó Bugáth L.,
titkár.	jegyző.

mati csapatok 40 századba alakulnak. A Damara-gyarmatban csak 50 katona van; Camerun számára 200 főnyi csapat szervezését tervezik.

Törvénykezés.

Az annak idején annyi feltűnést keltett szt. tamási mérgezési bűnperben alább közöljük az ítéletet kimerítő s feltűnően érdekes indokolásával együtt. Az ügy előadója Vajkó Pál kir. törvényszéki bíró volt:

Ő Felsége a király nevében az ujvidéki kir. törvényszék mint büntető bíróság gyilkosság büntette miatt vádolt Pivnicski Milicza, Vujics szül. Kurjákov Náta és özv. Kernaszné szül. Pauer Zsuzsanna elleni büntető ügyben a május 12. és következő napján megtartott nyilvános és szóbeli végtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után mai napon zárt ülésben hozta a következő ítéletet:

Fogva levő özv. Pivnicskiné szül. Tutorov Milicza szt.-tamási lakos bűnös a btk. 278. §-ába ütköző és büntetendő gyilkosság büntetésében, s e miatt a btk. 91. §. 2-ik bekezdése s a btk. 289. §. alapján életfogytig tartó fegyházra s esetleg 10 évi hivatalvesztésre ítéltetik.

Vuics szül. Kurjákov Náta és özv. Kernász Manojlóné szül. Bauer Zsuzsanna, az ellenük emelt vád és következményeinek terhe alól felmentetnek s azonnal szabadlábra helyeztetnek.

Indokok: Az indoklás hosszan és aképen fejtegeti, miszerint Tutorov Száva tényleg arzén mérgezés következtében halt el, tehát a bűncselekmény tényálladáknak tárgyi alkotó eleme meg van. S ez után így folytatja:

A vádlóhatóság Tutorov Szávanak erőszakos módon idegen kéz által okozott halálát Pivnicski Miliczának ténykedésével okozati függésben látja, míg a védelem részéről ez tagadásba vétetett.

A vizsgálat és végtárgyalás folyamán beszerzett terhelő bizonyítékok mérlegelésénél a védelem részéről erősen kifogásolt Sasin Jelena tanu vallomásának bizonyítékul leendő elfogadhatása vétetett bírálat alá.

A védelem részéről Sasin Jelena ellen felhozatik, hogy Pivnicski Miliczával haragban él s a feljelentés talán bosszúból eredett okokra vezethető vissza.

Tény, hogy a vádlott és tanu között jelenleg ellenséges viszony létezik, de tényként bizonyítotott is, hogy abban az időben, mikor Sasin Jelena Maties Szilárd előtt vádlottat első izben feljelentette, a baráti viszony, mely kis gyermek koruk óta kezdődött, még épségben fenállott, s az az ok mi miatt a harag köztük támadt, t. i., hogy Popradin Mitó azt a 20 frtot, mivel Sasin Jelenának tartozott a helyett, hogy annak megfizette volna, Miliczának mutatta és ha figyelembe nem vétetnék is már az első feljelentés — egymagában még nem lehetne ok arra, hogy bosszúból Milicza ellen az apa gyilkosság vádját emelje. — De különben is e vádat a vizsgálat által egybegyűjtött egyéb ténykörülmenyek támogatják és Sasin Jelenának minden állítását kiegészítik úgy annyira, hogy Sasin Jelenának előadása megtörtént tényként pontról-pontra bizonyítotott.

Ennél fogva nem forgott fenn ok arra, hogy Sasin Jelena vallomása alapszintűként el ne fogadtassék.

S tekintve már most, hogy az iratoknál 18 es. szám alatt fekvő orvosi rendelvények szerint igazolva van, hogy Pivnicski Milicza 1890. évi július 3-án, tehát atyja halálát megelőzőleg három héttel, dr. Mainzki orvos vevényére 50 gram arzént vett a szenttamási gyógyszerárban; tekintve, hogy nála méreg tényleg feltalátotott; tekintve, hogy Sasin Jelena elbeszélésével megegyezően bizonyítotott az, hogy Tutorov Száva, rövid, és hirtelen rosszullet után bekövetkezett betegsége alatt hányt, hasmenésben volt, s kinjában az ágyról leesett, s oda Pivnicski Milicza Belics Manojlóval visszahelyezte, amit ez utóbbi tanu maga is beismer, Miliczával együtt; tekintve, hogy bizonyítotott az, hogy Tu-

torov Száva leányával Pivniciski Miliczával egy udvarban, habár külön házban lakott — de közös háztartásban élt — s így az ételt italt neki leánya szolgáltatta — mert habár vádolt tagadásba vette is azt, hogy atyjának ő ételt nem adott, mert ez maga főzött, ezt az állítást mivel sem volt képes bizonyítani, sőt Bélics Manojló vallomása által, ki egy ideig, míg Milicza tanu állítása szerint azt sem akarta megmérgezni, együtt laktak — határozottan megezáfolást nyer, bizonyítottnak kellett venni azt, hogy táplálékkal ő látta el édes apját, annyival is inkább, mert az is bizonyított, hogy Tutorov Szávához kis unokáin kívül járatos senki sem volt, s ahhoz így nem juthatott senki, hogy Tutorov Szávanak mérget beadjon.

Hogy pedig a mérget tényleg vádolt adta be édes atyjának, bizonyítást nyert azáltal, hogy Sasin Jelena eskü alatt vallotta s vádolttnak szemébe is mondta, hogy előtte beismerte, hogy atyjának a mérget ő adta be, —

bizonyítást nyert, továbbá az által, hogy vádolt elfogatása alkalmával Matics Szilárd rendőrbiztos előtt odanyilatkozott, hogy férjénél nem fognak találni semmit, de apjánál igen, mert az olyan orvosságot ivott, hogy a földre cseppent égett — holott a végtárgyaláson maga beismerte, hogy atyjához orvost nem hivatott, atyjának orvosságot be nem adott, holott ha atyja halálánál magát teljesen ártatlannak érezte volna ily nyilatkozattételre indok, észszerűen fenn nem forgott; —

kiegészíti mindezeket az is, hogy midőn Matics Szilárd jövetelének okát vádolt előtt feltárta, ez azzal kiáltott fel: „Jelena szegi a nyakamat” pedig ha való volna az a tagadása, hogy Sasin Jelenának ő atyja megmérgeztetését el nem beszélte, miért gyanakodott volna Sasin Jelenára, s mi bántódása lehetett volna ha atyját tényleg nem ő mérgezte meg?

de bizonyítást nyer az által is, hogy atyja, hullarészeiben ugyanaz a mérget találtatott, amelyet ő magánál a dobozban őrizett, —

és minthogy az orvosszakértői vélemény szerint Tutorov Száva halálát mirenymérgezés okozta, a kir. törvényszék által bizonyítottnak vétetett az, hogy Tutorov Száva halála okozati összefüggésben van Pivniciski Miliczának ténykedésével, hogy tehát atyját Tutorov Milicza 1890. évi július 25-én megmérgezte.

Hogy vádoltat cselekményében mi vezérelte tényekkel van bizonyítva.

Maga vádolt beismeri, hogy édes atyjával rossz viszonyban élt, annál az oknál fogva, mert édes atyja bizonyára leányának mostoha bánásmódja folytán, — nősülni akart, tehát volt oka féltetni azt a nem csekély vagyont, ami tényleg a halál után mint egyetlen törvényes örökösre reá is szállott, tehát a vagyon utáni bírvágy volt a tett indító oka.

Ha mindehhez a bizonyítékokhoz megemlítették az a tény is, hogy a faluban mindenki beszélte, hogy Pivniciski Milicza mérgezte meg férjét is, hogy Bélics Manojló volt szeretője is azért hagyta el, mert állítólag azt is meg akarta mérgezni, mert rajta is a mérgezés tünetei jelentkeztek, hogy vádolt vallomása szerint Sasin Jelena azért jelent meg, hogy tőle mérget kérjen, pedig ha nem ilyen hirben állott volna, Sasin Jelena azt nem tehette volna, hogy Vlaskalin Lyubiczának is ajánlotta, hogy korán megszabadulhatna anyósától és apósától, amely alatt szintén a megmérgeztetést értette —

vádolttnak bűnössége kétség kizárólag bebizonyított.

Hogy vádolt a tettet előre megfontolva nyugodtan, számítással, és a következményeknek teljes tudatában ép elmével követte el — bizonyított vádolt elmebeli állapotának megfigyeléséről kiállított orvosszakértői vélemény által, továbbá, hogy a mérget 1890. évi július 3-án megszerezte, s a tett elkövetésére való elhatározása és a kivételre kellő ideje volt, de különben az előre megfontolt ölési szándék magában a felhasznált mireny mennyiségben kifejezésre jutott.

És minthogy vádolttnak ez a cselekménye a btk. 271. §-ában meghatározott gyilkosság

büntetését képezi, ebben őt bűnösnek kellett kimondani.

S habár a gyilkosság büntette kötél által végrehajtható halállal büntetendő —

S habár azzal a rendkívüli súlyosító körülménnyel szemben, hogy vádolt édes atyját gyilkolta meg, kinek agg korában mint egyetlen leánya hű gondviselőjének, ápolójának kellett volna lenni; és csak azért ölte meg, hogy szegénységgel eddig sem küzdő életét az öröklendő vagyonnal kényelmesebbé tegye, enyhítő körülmény az itt beszámítás alá sem jöhető büntetlen előéleten kívül alig hozható fel — mégis a kir. tvszék által a btk. 91. §-a annál az oknál alkalmaztatott, mert vádolt bűnössége csakis közvetett bizonyítékok alapján állapított meg, s a halálbüntetés helyett csakis ez oknál fogva szabott ki az életfogytig tartó fegyházbüntetés.

Minthogy azonban e büntetés vádolt életében törvényes úton megszűnhetik — a fegyházból való elbocsájtásából számított 10 évi hivatalvesztést a btk. 289. §-a alapján ki kellett mondani.

A bűnügyi költségben történt marasztalás elítéltetésének jogkövetkezménye.

II. Vuics Kurjakov Nata kuruzsló asszony összeköttetésben állott Pivniciski Miliczával, s miután nála a házkutatás alkalmával a vakablakban egy kis rongyban arzen találtatott, a csendőrség által letartóztatott.

Az a gyanu merült fel ebből folyólag elene, hogy 1891. évi augusztus 7-én elhalt Stojisits Szteván szeretőjét a Pivniciski Miliczától kapott mérget ő pusztította el, s a vádhatóság részéről amiatt emeltetik a vád ellene, mert bizonyított, hogy Stojisits Szteván ezer gramm hullarészeiben $\frac{1}{4}$ milligram arzennek megfelelő mireny-sav találtatott.

Tekintve azonban, hogy az országos művegyész által a Stojisits Szteván hullarészeinek megvizsgálásáról kiállított véleménye szerint a „Stojisits Szteván hullarészeiben talált mireny-sav kimutatása bizonyítékot nem képezhet arra, hogy az illető esetben mérgezés történt”; —

tekintve, hogy a kir. törvényszéki és a másik szakértő, valamint az igazságügyi orvosi tanács által kiállított orvosi vélemény szerint minden kétséget kizáró módon, meg nem állapítható, hogy Stojisits Szteván halálát mireny mérgezés okozta; mert a hulla részben talált mireny egy embelet kioltására nem elegendő;

tekintve, hogy a hit alatt kihallgatott kezelő orvos, dr. Friedmann, Stojisits Sztevánon a mérgezés tüneteit nem észlelte;

tekintve, hogy Kurjakov Nata az ellene emelt vádat határozottan tagadja, sőt azt bizonyította, hogy házában betegem megjelent volt szeretőjéhez, ki tőle ugyan már 3 éve külön válva élt — csupa könyörületességből orvost hivatott s azzal őt gyógykezelte — sőt az esetre ha betegsége hosszabb lefolyású leendett volna, azt a kórházba szándékozott beadni;

tekintve, hogy nincs lélektani indok arra nézve, hogy Kurjakov Nátát mi vezérelhetette volna arra, hogy Stojisits Sztevánt megölje, mert annak életben maradása által kárt, halála esetén hasznát sem remélhetett;

tekintve, hogy habár nyomos gyanuokat képez ellene, hogy birtokában csekély mennyiségű arzen találtak, amelyek egyező arzen-sav Stojisits Szteván hullájában is észleltetett;

de ezen egyedüli pusztá gyanuok alapján egyéb bizonyíték hiányában az, hogy Stojisits Sztevánt Kurjakov Nata ölte volna meg, megállapítható nem lévén, az ellene a btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntetésének vádjára alól fel kellett menteni, s vizsgálati fogságából azonnal szabadlábra bocsájtani.

III. Özv. Kernászné szül. Bauer Zsuzsanna ellen az előnyomozat annál az oknál fogva tétetett folyamatba, mert Sasin Jelena Matits Szilárd rendőrbiztos előtt Pivniciski Milicza ellen tett feljelentésében azt adta elő, hogy a mérgehatásának felemlítések Pivniciski Milicza azt is mondta, hogy Bauer Zsuzsanna

is a pádei asszonytól kapható mérget által tette el férjét a láb alól.

Ez alapon az 1890. évi július 26-án rövid betegeskedés után elhunyt Kernász Manojló hullája a földből kivéttve, a gyomor, a bázsing alsó és a nyombél felső része s több hullarészek összesen 805 grammnyi súlyban az országos művegyészhez, megvizsgálás végett megküldettek.

Az országos művegyész a megvizsgálás után véleményében kijelenti, hogy a 805 grammnyi hullarészben 0.10392 gramm mireny-savnak megfelelő mireny foglaltatik, tehát oly mennyiség, a mely mellett alig foroghat fenn kétség az iránt, hogy Kernász Manojló halálát mirenymérgezés okozta.

E szakértői vélemény alapján a két orvosszakértő annak adott határozott kifejezést, amelyet az igazságügyi orvosi tanács is megerősített, hogy Kernász Manojló mirenymérgezés következtében halt el.

E vélemények alapján, valamint annál az oknál fogva, mert vádolt Pivniciski Miliczával többször érintkezett, s mert elhalt férjével rossz viszonyban élt — a kir. ügyészség részéről gyilkosság büntette miatt ellene vád emeltetett.

Vádolt határozottan tagadja az ellene emelt vádat, s férje betegsége nézve azt adja elő, hogy az igaz, miszerint hirtelen rosszul lett, lábában görcsöt kapott — de ő azonnal orvost hivatott s azt gyógykezelte. Tagadja, hogy Pivniciski Miliczával többszöri érintkezésben lett volna — valamint azt is, hogy férjével rossz viszonyban élt volna, igaz hogy apró perlekedések fordultak elő, mert férje féltékeny volt — de egyébként jól éltek.

Tekintve, hogy vádolt tagadásával szemben sem a vizsgálat, sem a végtárgyalás során mi bizonyíték sem merült fel arra nézve, hogy vádolt Pivniciski Miliczával összeköttetésben lett volna; sem arra nézve, hogy még férje életében Tyirity Peróval — a kivel a halál után összeállt viszonya lett volna, mert maga Tyirity kijelentette, hogy a viszonyt a férj halála után több hónappal ő ajánlotta fel vádolttnak;

tekintve, hogy a kezelő orvosok vallomása szerint vádolt betegem fekvő férjét az előző időkben is más ismétlődő betegségében hűségesen ápolta;

tekintve, hogy habár erősen nehezedik vádlottra az a tény, hogy férje mirenymérgezés köv tkeztében halt el, —

de miután kétséget kizáró módon ellenében az elkövetési cselekedet megállapítható nem lévén, az ellene emelt vád alól ez alapou fel kellett menteni, s ebből folyólag szabadlábra helyezni.

E nyomban kihirdetett ítélet ellen Pivniciski Milicza, és védője, valamint mind a három vádolt terhére a kir. ügyész felebezést jelentett be. Vuics Kurjakov Nata, és Bauer Zsuzsanna az ítéletben megnyugodtak.

Kelt ujvidéken a kir. törvényszéknek 1892. évi Május hó 15-ik napján tartott üléséből.

R á c z, kir. tvszéki elnök.

N a g y, kir. tvszéki jegyző.

Irodalom.

„A koronázási örömmünnep” ezimen a magyar nép és ifjúság számára gyönyörű művet szerkesztett és adott ki a Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága.

A 3 ives füzet tartalma 16 csinos kép mellett a következő: 1. Király-ének. (Költemény.) Komócsy József. 2. A mi királyunk és családjá. Sebestyén Gyula. 3. Király-ének. Megzenésítette Tihanyi Agost. 4. A királyról. Fekete József után. 5. A királyné nevenapja Gödöllőn. 6. A szegedi árvíz és a királyi szó hatalma. Mikszáth Kálmán után. 7. Szent koronánk legszebb gyöngyei. (Költemény.) Komócsy József. 8. A mi Budapestünk. Rákosi Jenő után. 9. Rudolf trónörökös verse Magyarországról. Jókai Mór. 10. Nemzetünk tőtenetének nevezetesebb mozzanatai 1792—1867-ig Sebes-

tyén Gyula. 11. Huszonöt év. Sebestyén Gyula. 12. Mikor imádkoztok. (Költemény.) Pósa Lajos. 13. A király-koronázás. Jókai Mór. 14. A király-koronázási ünnepek koronája. 15. A magyar szent korona. Ipolyi és Vízkelchi után. 16. A koronázási hitlevél. 17. A haza (Költemény.) Pósa Lajos.

Ez a gazdag tartalom, melynek minden egyes száma irodalmunk egy-egy kiváló terméke, vagy történetünk egy-egy legkiválóbb jelenetének megörökítése, — legjobb ajánlója a könyvnek, mely bizonyára kedves lesz minden ifjú, minden magyar ember kezében. Hadd terjedjen e füzet mindenütt; nyomában jár a legigazibb szeretet koronás királyunk és családja és édes hazánk iránt. A nagyok okuljanak és lelkesedjenek a szent emlékeken, a gyermekek pedig buzduljanak a nagy események és magas erények láttára s mindnyáján örömmünnepet szenteljünk a trón és haza boldogulását egybekapcsoló koronázás emlékére!

A Magyarországi Tanítók Országos Bizottsága s vele hazánk tanítói a koronázás örömmünnepe valóban legszebben vesznek részt e füzet szerkesztésével, kiadásával és az ifjuság közt való terjesztésével. Örök forrását nyitották e szépen, szívből írott művel a trón és haza iránti szeretetnek s lankadatlan lelkesedésnek. — Méltók azért a teljes elismerésre. Melegen ajánljuk tehát e füzetet ifjúságunknak, iskoláinknak és minden magyar embernek.

A füzet ára — iskolák által megrendelve — 20 kr., bolti ára 30 kr. Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkiadó cégénél Budapest, Andrássy-út 10. — A tiszta jövedelem a felvidék inséges helyein élő szegény tanítók támogatására, a budapesti tanítók segélyesülete és a „Magyarországi tanítók háza” alapjának gyarapítására fordítatik. Csak több ok arra, hogy a munka legnagyobb elterjedését kívánjuk.

Apróságok.

Rotschild válasza. Midőn a jeruzsálemi zsidóság küldöttje az öreg Rotschild elé azon alázatos kéréssel járult, hogy teljesítse hitsorsainak hő vágyát, és állítsa vissza Dávid király trónját, az öreg bankár így válaszolt: „Wie heisst?” Inkább vagyok a királyok zsidója, mint a zsidók királya”.

A régi jó szokások. Rochefort Uj-Kaledoniából való visszatértében meglátogatta a Sandwich-szigeteket is, és nagyon csodálkozott a bennszülöttek előrehaladt művelődésén. Nyilvánosan kifejezte sajnálkozását e felett, mert azt hitte, hogy még ősi természetességükben, s atyai szokásaiknál találja a bennlakókat.

„Az ugyan torkára forna!” szolt egy polynéziai.

„Ugyan miért?” Kérdé Rochefort elesdálkozva.

„Mert akkor már nem lenne életben, miután az ősi szokások szerint rég fel kellett volna fahunk önt”.

Ameriakaiasan. Egy yankee nagyon porosan és tikkadtan érkezett egy vidéki fogadóba. Első szava is az volt, hogy sok vizet hozzanak neki. „Vizünk nincs”, válaszolt a koresmáros. Az amerikai bosszúsán dörmög magában. Nem sokára az egész fogadót „tűz van! tűz van!” kiáltások verik fel, melyek az amerikai szobájából hallatszanak. Rohan a sok pénzér, szakács, szolga és hetes egymásután fel a lépcsőn, vedrekkel, fazekakkal, minden kigondolható edénnyel, hogy eloltsák a tüzet. „Jól van”, szolt az amerikai nyugodtan, „a vizet itt hagyhatjátok, mert épen csak azt akartam”.

Különös kívánság. A hét éves háború alatt a braunschweigi herceget fölkereste egy férfi, ki arra kért szabadalmat, hogy a vasból aranyat csinálhasson, mert feltalálta a bölcsesség követ.

„A világért sem!” válaszolá a herceg, „a vasra szükségem van a francziák elleni háborúban, arannyal pedig ellát Angolország. De ha már oly nagy kedve van átváltoztatni, jó ám legyen! Változtassa a patkányokat és egereket ökrökké és disznókká, akkor lesz az én emberem.”

Közgazdaság.

Az északkeleti vasut kihirdeti, hogy a pénzügyminiszter, ugys mint a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszter, a magyar állam részére szerződészerűen kikötött jogokkal élve, május 20-án a magyar északkeleti vasut részvénytársaság részvénytőkéjét 1892. évi július hó 1-én minden egyes 200 o. é. ezüst forint névértékű részvényért adandó 197, azaz egy-százkilenczvenhét o. é. ezüst forinttal leendő visszafizetésre felmondotta. Együttal kijelentette a nevezett miniszter, hogy tekintettel a felmondási határnap közelségére, méltányossági szempontból hajlandó a visszafizetésre felmondott részvényeket a beváltási határnapon túl még bezárólag 1892. évi december hó 3-ig kamatoztatni. Az 1892. évi július hó 1-je után beváltásra bemutatott s az 1893. évi január hó 1-től kezdve lejáró szelvényekkel ellátott részvények után a m. kir. központi állampénztár a 197 frtnyi beváltási áron felül még a felmondási határnaptól a tényleges bemutatás napjáig járó és a névérték után évi 5 százalékkal számítandó kamatokat is — a szokásos szelvénybélyeg-illeték egyidejű levonása mellett — ki fogja fizetni. 1892. évi december hó 31-ével a felmondott részvények kamatoztatása megszűnik. A vasuttársaság július 1-én rendkívüli közgyűlést tart, a mely a társaság feloszlását fogja elhatározni.

Uj postahivatal. A Nógrád-vármegye nógrádi járásában beosztott Alsó-Petény községben június hó 1-jén postahivatal lép életbe, mely levél- és kocsipostai küldemények, 500 frtig terjedő postautalványok, utánvételek és postai megbízások föl vételével, továbbításával és kézbesítésével, illetve be- és kifizetésével van megbízva. Összeköttetését e postahivatal Nézsárról, Alsó-Petényen át, Rétságra a fenti naptól berendezett, naponként egyszer oda és vissza közlekedő kocsiküldöncz-postajarat utján nyeri: ellenben az eddig fennállott nézsapenczi gyalogküldöncz-postajarat f. évi május hó 31-ével megszünt. Ez uj postahivatal kézbesítési körébe Alsó-, Felső-Petény és Legénd községek vannak beosztva.

Szerkesztői üzenetek.

T. E. Szépen indul, de nagyon hosszúra van nyujtva. Szabja egy klssé rövidebb mértékre, aztán küldje be újra.

„A disznótor.” Annyira gyarló leírás, hogy ha valahol a konyhában felolvassák, hát még a füstre tett sonkák és kolbászok is rőfögni kezdenének tőle.

R. J. Köszönettel vettük, hasonlókkal minél gyakrabban köressen fel benünket.

Kiadó laptulajdonos:

dr. Nemes Sándor.

Idegenek névjegyzéke.

Erzsébet szálloda:

Ulmansky Sándor es. és kir. ezredes Budapest.
Báró Bajasics György földbirtokos Temesvár.
Kern de Jungburg Alajos kereskedő Bécs.
Herzog Gusztáv kereskedő Bécs.
Beninger Gyula utazó Budapest.
Herzl Hermann utazó Bécs.
Reinitz Izidor kereskedő Prága.
Kovács Ignácz utazó Bécs.
Mandl Ferencz utazó Bécs.
Lang Gyula utazó Budapest.
Brichta Siegfried utazó Bécs.
Mandl Samu utazó Bécs.
Markus Károly utazó Budapest.
Heksch Jakab utazó Budapest.
Dr. Schitinszky Adolf és neje ügyvéd Pancsova.
Taussig Zsiga kereskedő Bécs.
Sivkovits Milán utazó Bécs.
Deskasev István opera-énekes Budapest.

Wolkenstein Lajos utazó Bécs.
Adler Jakab utazó Budapest.
Schiekofer János kereskedő Regensburg.
Dr. Klumak Gusztáv ezredorvos Szeged.
Ehrenwald Adolf kereskedő Palánka.

Fehér hajó szálloda:

Popovits Tódor lelkész Szilvás.
Lazits Demeter lelkész Tovarisoa.
Ilits István kereskedő Ó-Futtak.
Popovits Joka esperes Loznicza.
Szavits György kereskedő Mitrovicz.
Mokry Budiszláv tart. hadnagy Kula.
Luif Károly utazó Finkefeld.
Miodragovits Koszta utazó Zimony.
Vrga Mita földbirtokos Ó-Futtak.
Zsivanovits Tosa földbirtokos Ó-Futtak.
Vukszan Ferencz boeskoros Buziás.
Morgulov András boeskoros Temesvár.
Szüts János földbirtokos Ó-Futtak.
Goldmann Berta szobaleány Sabacz.
Pollák Sándorné szobaasszony Titel.
Piszarevits Milorad vendéglős Sabacz.

Teve szálloda:

Gyulinaez Szpaszoje zenész Zombor.
Valko Mátyás zenész Zombor.
Nikolits József zenész Zombor.
Latatos Lukács zenész Zombor.
Joanics György lelkész Vilova.
Gyulinaez Acz zenész Zombor.
Gyulinaez Lajos zenész Zombor.
Schwarz Rezső utazó Budapest.
Francuz Simon szigorló mérnök Budapest.
Popovits Emil jegyző Lalits.
Bard Bertalan hivatalnok Baja.

KIS LUTRI.

Június 1.

Prágai	47	85	25	82	11
Lembergi	22	73	66	56	41

Vizállás.

máj. 31. jun. 1.

máj. 31. jun. 1.

	m é t e r		m é t e r	
Duna: Pozsony	3.65	3.70	Tisza: M.-Sziget	0.86 0.86
Komárom	4.00	4.03	Tekeháza	0.00 0.46
Budapest	3.64	3.71	V.-Namény	0.78 0.64
Mohács	4.50	4.60	Tokaj	1.56 1.30
Ujvidék	4.42	4.42	Szolnok	2.84 2.50
Pancsova	4.33	4.21	Csongrád	3.25 3.85
Orsova	4.19	4.08	Szeged	3.70 3.47
			T.-Beese	3.25 2.14
			Titel	4.31 4.25

Piaczi ártáblázat

1892-dik évi június hó 2—5-ig.

Mérték vagy súly	Az áruk neme	Súly hektoliterként	Ára osztr. értékben	
			frt.	kr.
100 kilogramm	Buza	legjobb	78	8 60
		középszerű	76	8 50
	Kétszeres	legjobb	70	7 60
		középszerű	—	—
	Rozs	legjobb	—	—
		középszerű	—	—
Arpa	legjobb	68	5 40	
	középszerű	—	—	
Egy hektoliter	Zab	legjobb	48	6 20
		középszerű	44	5 20

Első cs. és kir. Duna-Gőzhajózási Társaság.

MENETREND:

érvényes 1892. május hó 1-től.

Pósthajó-Járatok.

Ujvidékről, Zalankemény, Titelre:

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Zimony, Belgrádba:

Naponta 6 óra 20 perczkor este (első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Orsova, Galacra:

Naponta 6 óra 20 perczkor este
(első menet május 1-én.)

Ujvidékről, Budapestre:

Naponta 5 órakor reggel (első menet május 1-én.)

Ujvidék, 1892 május hóban.

Az ügynökség.

Árverés.

Az ujvidéki izraelita hitközség iskola-épülete kibővítését határozta el és az építési munkálatokra nézve ezennel

nyilvános szóbeli árverést

hirdet. — Az építkezés 3165 frt 27 krral irányoztatik elő.

Vállalkozók a **f. é. június hó 12-én délelőtt 11 órakor** az izraelita hitközség irodájában megtartandó árveréshez ezenel meghivatnak.

Óvadékul az előirányzott összeg 10%-a teendő le.

Építési terv, költségelőirányzat és árverési feltételek a hitközség irodájában betekintheők.

Az izrael. hitközség előljárósága.

ELADÓ

egy a legjobb karban levő

ZONGORA.

Közelebbi adatok

Schwarz testvéreknél

Ujvidéken.

FELHÍVÁS

a t. szülők és gyámokhoz, a főt. lelkészek, tanító és hivatalnok stb. urakhoz!

Az egész Bácskában és Szerémségben legnagyobb áruraktára van a férfi, gyermek és női öltözékeknek

Ujvidéken, főutca 3. sz. a. (Dunautca sarkán)

Neumann M.

a **Dresdában székelő „europai divatakademia“ tagjának világhírű gyárából.**

Számos világhiállításán és iparkiállításán kitüntetést nyert a jó munkáért kifogástalan szabásért, legjobb minőségű árukért és bámulatos olcsóságért.

A gyár: Bécsben létezik (VI. Mariahilferstrasse 35.)

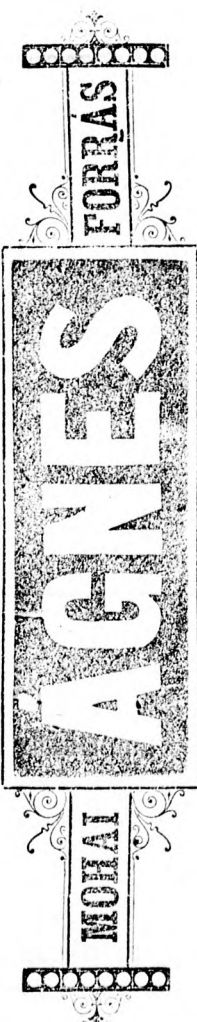
Fióktelepek vannak

Arad, Belgrád, Becskerek, Eszék, Fiume, Klagenfurt, London, Laibach Nisch, Pancsova, Szofia, Szerajevo, Temesvár, Triest, Ujvidék, Zágráb és Zárán.

A közönség kényelmére egyuttal a raktár, uri és gyermek fehérruhákkal valamint diszes és divatos nyakkendőkkel is dusan fel van szerelve

☞ s mind a legjutányosabb áron. ☜

Híazánk legkedveltebb savanyuvize

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat fört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ö cs. és kir. fensége

József főherczeg asztalán rendes italul szolgál.

Kiünő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénasvartartalmu * A borsnak színét nem változtatja. Természetes ízét kellemessé teszi

a miatt is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzet“ előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbán a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az AGNES-forrás savanyuvize.

Vegyelmezőve

DR. LENGYEL BÉLA

egyetemi tanár

úr által.

Aljánva a bel- és külföld számos orvosi tekintélyei által főleg a lélegzési, emésztési- és húgycső-szervek hurutos bántalmánál; hatásosan gyógyítja a Rhachitis, görvély-, vese- és köszvény-bajokat, épség használható a tagok csúzos bajainál, gyermekeknek meggátolja a túlságos gyomorsavany-képződést s fokozza az idegrendszer tevékenységét. Gazdag szénasvartartalmánál fogva ezen üdítő savanyuviz a legkellemesebb izzet bir s borral használva igen nagy kelteknék örvend. — Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is, ép úgy mint hazánkban, általánosán a kolera megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

ORSZÁGOS FÓRAKTÁR

ÉDESJUTY L.,

cs. és kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

A Gyálmoromokul

felvételik, egy tisztességes családból való ifjú, ki az ipar és kereskedelmi iskola három osztályát vagy négy gymnaziumi osztályt végzett

Schwarz testvérek, faüzletében Ujvidéken.

JELENTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgy-közönséggel tudatni, hogy én férfi és női fehér-ruha-szabásban alapos oktatást adok, s hogy kélelyék és himzések elkészítését elvállalom **és pedig a legolcsóbb áron.**
Lakásom: Ujvidéken, kenyér-utca 10. szám, földszint.

Tisztelettel

Slavik Karolina (Grázból).

Eladó szőlőajtványok.

Chasselas-, Oporto-, (Portugiezer) Kadarka-, Furmint, Mustafér és egyéb európai szőlőfajokkal a Riparia, Rupes-tris, Vialla, Jaquez, York Madeira amerikai szőlőalanyokra nemesített ojtványok megrendelhetők **Resch Miklósnál Ujvidéken, Magyar utca 4. szám.**

A sima ojtványok ára 10 frt száza.

A gyökeres ojtvány ára 15 frt. száza.

Megrendelések június hó 10-ig kéretnek.

REITER ISTVÁN

cs. és k. udv. kocsigyára Vácson.

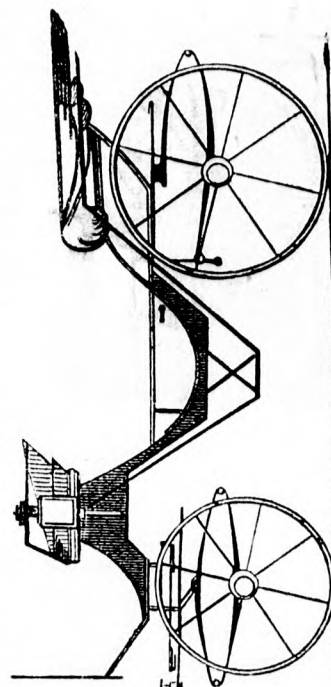
Állandó raktár:

Budapest, népszínház-utca 2. sz. a.

a népszínház átellenében a József-körút sarkán
 ajánlja a n. é. közönségnek

és pedig minden-nemű kocsí-gyártmányait díszkocsit,

a legnagyobb gondtal a helyi viszonyokhoz alkalmazott francia minták szerint készítve, eskis a legjobb minőségben igen mérsékelt áron.

Keves árjegyzékek, valamint rajzok kívánatra ingyen és hármentve. Ké-

Gyáram, melyet a nmélt. honvédmintiszterium nagy szabású megrendelésének eszközölésére a legújabb vivmányu gépek felhasználásával gőzre rendeztem be, e megbízatásnak megfelelően, immár rendel-kezésre áll a n. é. közönségnek, és bármely bel- vagy külföldi versenyt előnyösen állja meg.

ÖNKÉNTES VÉGELADAS

Fischer Bernátnál

Ujvidéken, főtéren a „vas embernél.”

Van szerencsém Ujvidék városa és környéke t. közönségének tisztelettel tudomására hozni, hogy **férfi- és gyermek-,** ugy **női ru-hákkal** valamint **úri divatárúkkal** dúsan megrakott áruraktáromat

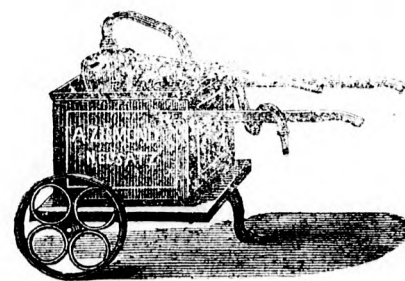
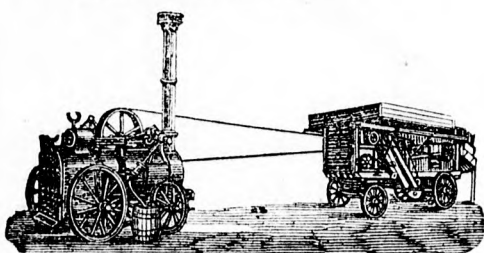
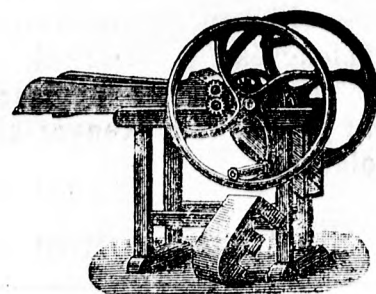
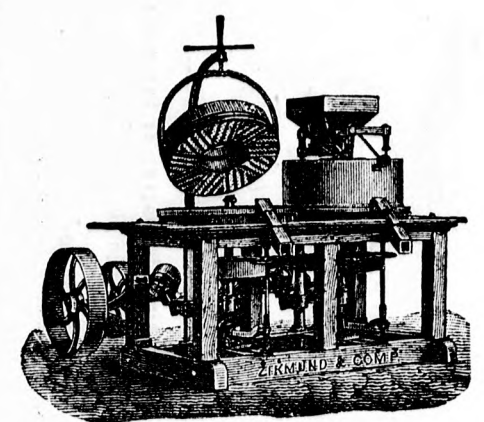
bámulatos olcsó áron végleg kiárulom.

1 öltözet úri szövet-ruha	előbb frt	11.—	most frt	5.50
1 „ „ divatos szövetű ruha	„	12.—	„	6.50
1 „ „ kamgarn-ruha	„	18.—	„	12.—
1 „ „ finom	„	20.—	„	14.—
1 „ „ divatos szövet-ruha	„	14.—	„	7.50
1 „ „ mosó vászonruha	„	6.50	„	3.50
1 divatos jó szövetű női esőköpeny	„	12.—	„	4.—
1 „ „ női kabát	„	10.—	„	4.—
1 „ „ női kabát, hosszú	„	18.—	„	11.—
1 „ „ esőköpeny	„	18.—	„	11.—
1 női csipkefelöltő	„	12.—	„	6—8

Továbbá gyermeköltönyök, őszi, tavaszi felöltők, téli kabátok, lelkészköpenyek, czipők, kalapok, fehér-ruha, nyakkendő és sok minden más divatárú mind a legbámulatosabban olcsó végeladási áron el fog adatni.

Tisztelettel **Fischer Bernát**

Ujvidéken, főtér, „vas embernél“.

Első ujvidéki gazdasági gépgyár és fémötöde

ZIKMUND és TÁRSA

UJVIDÉKEN

➡ rézműves-utcza 19. sz. a. (saját házában) ⬅

ajánlja dúsan felszerelt e szakmába vágó mezőgazdasági gépeit; különösen saját gyártmányú kukorica-morzsolóit (eddig már több mint 1500 darab működésben); továbbá „Ujvidéki Drill“ sorvető gépeit, melyre többféle elismerést nyert, szecskavágókat, daráló és konkolyválasztó gépeit.

Uj és használt gözcséplők valamint lóerővel hajtandó cséplők eladása és ujakra való átcserélése.

➡ Kivánatra képes árjegyzékek ingyen és bérmentve kaphatók. ⬅

Gépek javítását olcsón elvállalja **ZIKMUND és TÁRSA UJVIDÉKEN.**

